

COMMUNIO

pastýřský list

biskupa elekta Pavla

k vánočním

svátkům 2016

Milí přátelé,

Gaudete... Dominus enim prope est, Radujte se... Pán je blízko, burcuje křesťany starobylá antifona III. neděle adventní ještě starobylejšími slovy Bible.

„Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu.“ (F 4,4.6) Bible i liturgie nás v Adventu a o Vánocích vybízejí k radosti. Jednou proto, že „Pán je blízko“ a později proto, že „*nám, nám, narodil se*“.

Ne že by snad jindy v roce nebyl důvod k radosti, ale církev má za to, že v Adventu a o Vánocích je dobré si to znovu připomenout. Před začátkem Adventu jsme četli v neděli v kostelech čtení, která nás měla zburcovat a probrat z letargie. Četli jsme, že doba se mění, že to tady nemáme napořád, a ať už časy mění Bůh, nebo jde o otáčení kola dějin, není člověk nad časem pánem, není pánem svého času, protože jen jeden je Pán. Mít radost, že Pán je blízko, to po nás chce Bible i liturgie, bez rozdílu věku a plnosti diáře.

Pán je blízko! Ale jak blízko je mně samotnému, to vím jen já sám, to cítím ve svém srdci. Ne, není to jímavost mýtem přelakované betlémské jeskyně, ale otázka pro mne tady a teď: „*Jak se tě dotýká, když slyšíš, že Pán je*

blízko? Máš radost?“ Udržovat se po desetiletí a staletí stále v pohotovosti, že Pán je blízko, to vedlo křesťany k pohodlnosti a konformitě. A to hrozí i nám. Přeci jen už čekáme jako křesťané příliš dlouho na to, aby přišel zrovna teď, řekneme si. A říkáme „*na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste*“ každou neděli, ale možná, kdo ví, zas až tak moc na to nachystaní ani zvědaví nejsme.

„Dominus enim prope est – Pán je blízko,“ zpívá kantor vstupní antifonu třetí adventní neděle a „*Blízko je Pán a jeho den*“, zpíváme v našich farnostech v jednom moderním křesťanském songu. Ale přes všechno očekávání, se mi zdá, že ten den Páně, který je nám nejbližší, je neděle, tedy dominica – latinsky den Páně. Letošní laureát Nobelovy ceny Bob Dylan ve své písni *The Times They Are a-Changin'* z roku 1964 rekapituluje starou známou pravdu, že doba se mění, že na svět přicházejí noví lidé a že stárneme – písni zní ale také apel na to, abychom času nepřekáželi, abychom jej dokázali dobře uchopit a využít, abychom neabsolutizovali své aktuální postavení a moc, protože „*vždyť víš, časy se mění*“. Co však zůstává, Vánoce nevánoce, je Pán a jeho den, který je blízko – neděle. „*Svět se chvěje, ale neděle zůstává,*“ můžeme

parafrázovat heslo kartuziánských mnichů. A možná ještě lépe po česku: „*Košile je bližší než kabát.*“ – Neděle je nám časově asi opravdu blíží, než nový příchod Krista na svět.

A tak vám přeji pokojnou každou neděli, kterou strávíte hodinou v kostele a dalšími hodinami se svými blízkými, po návštěvách rodiny a přátel a odpočinkem. Přeji vám také krásný zbytek Adventu a požehnané Vánoce s vědomím, že den Páně je blízko každému z nás, že jej máme na dosah a že slavnost máme každý týden, nejen o Adventu a Vánocích.

Je to neděle, která nám umožní být stále v kontaktu s Biblií, liturgií a církví. Pán je blízko,

ale Jeho den, neděle, je každému z nás možná ještě blíží. Přeci nemůže být náhoda, že všechny letošní adventní neděle vyšly na neděli a k tomu i Slavnost Narození Páně i Nový rok 2017, nebo snad ano?

Užívejte všech neděl a ať je vám v nich Pán blízko!

Váš bratr
+ Pavel

Ve Zlíně 20. listopadu 2016,
v neděli Opětného příchodu Páně.

Pán Ježíš	4
Vánoční zamyšlení.....	4
Přehled vánočních bohoslužeb ...	6
Rozhovor s Pavlem Benediktem Stránským	9
Otevření nové starokatolické modlitebny v Pelhřimově	13
Svatý Josef Štemberka z lidic	14
Svatost – strnulá ikona nebo každodenní dobrodružství?	16
Pro usmání	18
Zprávy.....	19

COMMUNIO – vydává Starokatolická církev v ČR, Na Bateriích 27, Praha 6, 162 00
ISSN 1805-1243

Registrační číslo MK ČR E 20002.

Vyšlo 12. 12. 2016

tel. 224 319 528

e-mail: stkat@starokatolici.cz

www.starokatolici.cz

Za toto číslo zodpovídá redakční rada. **Náklady na výrobu tohoto čísla činí 20 Kč.**

Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.

Grafická úprava a DTP: Marek Bárta

Neoznačené fotografie archiv redakce.

Anastáz Opasek

Pán Ježíš

Děkuji Ti Pane Ježíši
že jsem Tě poznal
jmenoval jsi se Bezjména
napřáhal jsi ruce
u chrámových dveří
a ráno jsem Tě potkal
u vrátnice kláštera
kde jsi ve stoje snídal
nebyl's však růžolíčí
jak Tě vidám na obrazech

Tvůj obličej byl plný vrásek
neštěstí bídy a nemoci
oči však byly Tvoje oči
to se pozná při troše lásky
kterou jsi nám odkázal

někteří si myslí
že jsi jen na oltáři
Ty se však často procházíš naší ulicí
ať prší anebo je krásně
takový nenápadný
takový bédný a opuštěný
v rouše žebráka

Vánoční zamyšlení

„A hle, hvězda, kterou viděli na východě, je předcházela, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. Když tu hvězdu spatřili, zmocnila se jich nesmírná radost. Vešli do domu, a když tam uviděli dítě s jeho matkou Marií, padli na kolena a klaněli se mu. Otevřeli své poklady a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Když potom od Boha dostali ve snu pokyn, aby se nevraceli k Herodovi, vrátili se do své země jinudy.“ (Mt 2, 9–12)

Když píšu tyto řádky, k Vánočním svátkům zbývá ještě poměrně dost času. Sice někteří obchodníci už chtějí nalákat zákazníky na vánoční nákupy, ale sami dobře víme, že to nemá nic společného s jakoukoli přípravou na narození Ježíše Krista. Přece jen, jeden z nabízených výrobků mě zaujal. Je to navigace. Pro vyzkoušení co umí, zadal jsem do vyhledávací cíle, místo narození našeho Spasitele, nejkratší pozemská cesta. Výsledkem bylo čtyřicet hodin jízdy autem. Po spočítání kilometrů mi vyšlo, že kdybych chtěl jít pěšky a každý den ušel 30 km, zabralo by mi to čtyři měsíce.

Bylo to tak jednoduché, zmáčknout několik knoflíků a dozvědět se kolik času mi zabere cesta do Betléma. Mudrci směřující k narozenému králi před dvěma tisíci lety sice měli tehdejší GPS – „betlémskou hvězdu“, která je vedla, ale chyběl údaj o délce a druhu cest. Přiznejme si, že tyto informace jsou velmi přínosné a užitečné. Mudrci vůči nám byli v nevýhodě.

Dnešní doba nám usnadňuje i ostatní oblasti života. Zkusme si některé z nich

připomenout, zvláště ty, které se týkají nadcházející slavnosti:

- „sváteční gruntování“ – naši předkové měli k dispozici uklízečí „nářadí“, které dnes v mnoha případech uvidíme jen v muzeu. Zároveň při uvedené činnosti vyžadovalo mnohem více času a námahy. Zapnutí vysavače, pračky, použití chemických prostředků a moderních „záračných“ hadříků je určitě pokrokem,
- pečení „vánočního cukroví“ – pamatují si, že s babičkou jsme míchali všechny koláče, buchty a ostatní cukroví jen ručně. V dnešní době často nemyslitelné našlehání z bílku pěkné pěny jen s pomocí metličky, stejně i šlehačky nebo žloutku. Zapínáme „robota“ a vše je mnohem rychlejší a efektivnější,
- „vánoční přání“ – přání předávali naši předkové při osobních návštěvách, přirozeně stihli toho méně. S pomocí e-mailu, SMS zpráv a dalších elektronických prostředků stačí málo a přání během vteřin uvidí Váš blízký třeba na Aljašce.

Pomocí chytrých hlav, které vymyslely uvedené „zdokonalovávky“, můžeme stihnout mnohem více a dosahujeme lepších výsledků.

Oproti tomu v mých uších zaznívají biblické texty, které chtějí být světlem na cestě příprav na narození Ježíše Krista. Dovolte několik z nich:

- „*V těch dnech pak Marie vstala a spěšně odešla do hor, do města Judova. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě v jejím lůnu poskočilo. Alžběta byla naplněna Duchem svatým a hlasitě zvolala: „Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod tvého lůna! Jaká čest, že ke mně přišla matka mého Pána!“ (Lk 1,39–43).* Není

v mém okolí někdo bez e-mailu, neumí to s mobilem, je sám a už dlouho za ním nikdo nezašel? Čeká na člověka...

- „*Cestou přišel do jedné vesnice, kde ho k sobě přijala jistá žena jménem Marta. Její sestra Marie se posadila k Pánovým nohám a poslouchala jeho slova. Marta však byla zaneprázdněna spoustou práce. Nakonec za ním přišla a řekla: „Pane, tebe nezajímá, že má sestra nechala všechnu práci na mně? Rekni jí přeče, ať mi pomůže!“ Pán jí odpověděl: „Marto, Marto, staráš se a trápíš se mnoha věcmi. Jen jedno je však potřeba. Marie si vybrala správně a to jí nikdo nevezme.“ (Lk 10, 38-42).* Navzdory všemu pokroku a zrychlení našich činností, jaksi nezbyvá čas. Máme ho pořád málo. Umíme si ještě sednout jako Marie?

Přeji Vám požehnané svátky Narození Ježíše Krista a blízkost všech, kteří došli do Betléma a uviděli Pána.

☒ Grzegorz Żywczok, farář
v Pacově a Pelhřimově

Přehled vánočních bohoslužeb a doprovodných akcí v některých farnostech

břidličná

Sv. Štěpán 26. 12. 2016 v 15⁰⁰ – eucharistická slavnost

Desná v jizerských horách

Štědrý den 24. 12. 2016 ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost

pátek 6. 1. 2017 v 19⁰⁰ – koncert Sboru dobrovolných muzikantů Desná

Slavnost Křtu Páně 8. 1. 2017 v 14⁰⁰

Jablonec nad Nisou

Boží hod vánoční 25. 12. 2016 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Svátek sv. Rodiny 29. 12. 2016 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2017 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

diaspora butoves u jičína

Oslavy společně s farností v Jablonci nad Nisou

Jihlava

Boží hod vánoční 25. 12. 2016 v 10⁴⁵ – eucharistická slavnost

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2017 v 10⁴⁵ – eucharistická slavnost s koledami a prosbou o pozhnání do nového občanského roku

Pacov

Štědrý den 24. 12. 2016 v 16⁰⁰ – „půlnoční“ eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2016 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2017 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

Pelhřimov

Boží hod vánoční 25. 12. 2016 v 8⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Praha

katedrála sv. Vavřince na Petříně

během Adventu každé úterý a pátek v 7⁰⁰ ro-
ráty se zpěvy z Taizé

Štědrý den 24. 12. 2016 ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2016 v 10³⁰ – eucharistická slavnost

Sv. Štěpán 26. 12. 2016 v 10³⁰ – eucharistická slavnost

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2017 v 9³⁰ – eucharistická slavnost

Slavnost Zjevení Páně 6. 1. 2017 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost

kaple sv. Máří Magdaleny u Čechova mostu

Vánoční vigilie 24. 12. 2016 ve 21⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2017 v 10⁰⁰ – eucharistická slavnost

rotunda Nalezení sv. Kříže v ulici Karolíny Světlé

Štědrý den 24. 12. 2016 ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost s koledami a hudbou folkrockové skupiny Fénix

Boží hod vánoční 25. 12. 2016 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Sv. Silvestr 31. 12. 2016 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost a poděkování za uplynulý rok

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2017 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost

Úterý 3. 1. 2017 v 18⁰⁰ – eucharistická slavnost

Slavnost Zjevení Páně 6. 1. 2017 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami a „tříkrálovým žehnáním“

Svátek Křtu Páně 8. 1. 2017 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost

kaple sv. Rodiny pod Nuselskými schody

Vánoční vigilie 24. 12. 2016 v 15⁰⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Svátek sv. Rodiny 30. 12. 2016 v 15⁰⁰ – poutní eucharistická slavnost (nebude bohoslužba v rotundě Nalezení sv. Kříže)

Šumperk

Štědrý den 24. 12. 2016 ve 22⁰⁰ – „půlnoční“ eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2016 v 9³⁰ – eucharistická slavnost s koledami

Sv. Silvestr 31. 12. 2016 v 17⁰⁰ – eucharistická slavnost s poděkováním za uplynulý občanský rok

Slavnost Matky Boží 1. 1. 2017 v 9³⁰ – eucharistická slavnost

Svátek Křtu Páně 8. 1. 2017 v 9³⁰ – eucharistická slavnost

tábor

Úterý 6. 12. 2016 v 18⁰⁰ – přednáška faráře Aloise Sassmanna na téma „Český Betlém“ v Husitském muzeu v Táboře (Stará radnice)

Štědrý den 24. 12. 2016 v 9³⁰ – ekumenická bohoslužba slova spojená s rozdáváním betlémského světla (Žižkovo náměstí)

Štědrý den 24. 12. 2016 ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost s provedením České mše vánoční od Jana Jakuba Ryby (ve spolupráci s odborem kultury MěÚ Tábor)

Sv. Štěpán 26. 12. 2016 v 10⁰⁰ – svatoštěpánská dětská bohoslužba s koledami
Slavnost Matky Boží 1. 1. 2017 v 16³⁰ – eku-
menická bohoslužba

Varnsdorf

Čtvrtek 22. 12. 2016 v 18⁰⁰ – Česká mše vá-
noční Jana Jakuba Ryby

Štědrý den 24. 12. 2016

ve 14³⁰ – živý betlém a zpěv koled

ve 20³⁰ – vánoční eucharistická slavnost
v osadě Naděje u Cvikova

ve 24⁰⁰ – půlnoční eucharistická slavnost

Boží hod vánoční 25. 12. 2016 v 10⁰⁰ – eu-
charistická slavnost

Sv. Silvestr 31. 12. 2016 v 17⁰⁰ – euchi-
stická slavnost s poděkováním za uplynulý
občanský rok

Slavnost Zjevení Páně 8. 1. 2017 v 10⁰⁰ – eu-
charistická slavnost

Zlín

Štědrý den 24. 12. 2016 ve 21⁰⁰ – „půlnoční“
eucharistická slavnost

Slavnost Matky Boží, Panny Marie

1. 1. 2017 v 10⁰⁰ – novoroční eucharistická
slavnost

Slavnost Zjevení Páně 6. 1. 2017 v 17⁰⁰ – eu-
charistická slavnost (Epifanie)

Svátek Křtu Páně 8. 1. 2017 v 10⁰⁰ – eucha-
ristická slavnost ☒

Rozhovor s Pavlem Benediktem Stránským

V pátek 8. dubna 2016 byl na 49. synodě Starokatolické církve v ČR zvolen novým biskupem Pavel Benedikt Stránský. Poté, co se nový biskup elekt trochu „zabydlel“ v novém úřadu, požádali jsme ho o rozhovor pro *Communio*.

Před svou volbou jsi na synodě hovořil o potřebě větší podpory pro naše duchovní a potřeby se více vzájemně setkávat. Jaké byly v tomto smyslu tvé první aktivity po zvolení biskupem?

První věcí bylo pozvání všech farností na katedrální pouť ke svatému Vavřinci. Byl jsem moc rád, že se nás sešlo tolik a z celé republiky. A když se k nám přidalo probíhající Laienforum, katedrála praskala ve švech. To byl příjemný zážitek.

Druhým krokem bylo setkání presbyteria – kněží, jáhnů a studentů teologie v listopadu. Chtěl jsem, abychom se na tomto setkání „oklepali“ po proběhnuvším volebním roce, prožili v tichu katarzi a učinili tlustou čáru za bolestmi, které jsme v uplynulých měsících prožívali – to jsem konečně také slíbil na volební synodě. Sešli jsme se v benediktinském arcipatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Břevnově a jako exercitátora se podařilo získat P. Prokopa Petra Siostrzonka OSB, tamějšího převora. Atmosféra byla příjemná, někteří účastníci si poprvé vyzkoušeli klášter a brzké vstávání a ticho modlitby, absenci vzruchů tohoto světa a nedostupnost wifi. Celkem se nás v Břevnově sešlo dvacet, a kdyby neřádně podzimní virózy, určitě by se nás sjelo víc.

Chyběli nám také ti, kteří nechtěli přijet. To mne mrzí. Mělo by být ale radost, když ti, kteří se nemohli osobně zúčastnit kvůli nemoci, třeba David Holeton nebo Cezary Mizia, poslali shromážděným pozdrav, a tak jsme cítili spojení i s těmi, kteří s námi do Břevnova nemohli. No, a od pana převora jsem dokonce dostal tu samou celu, ve které jsem pobýval před více než dvaceti lety, kdy jsem jezdil do kláštera jako zájemce o řeholní život. To mne docela dojalo a spustilo hezké vzpomínky na tu dobu, na opata Anastáze.

A jak se líbilo ostatním členům presbyteria a studentům? Na radu mé ženy jsem poprosil sestry a bratry o zpětnou vazbu. Sám jsem byl potěšen, že spokojenost byla tak na jedna mínus. Což je na první presbyterium v nové službě docela dobrý výsledek. A ještě lepší výsledek je, že jsem obdržel i řadu kritických připomínek, takže je jasné, že se lidi nebojí mi napsat, co si myslí.

Ano, cítím jistý deficit – ještě se nepodařilo setkání manželek duchovních. Snad jako omluvu můžu říct, že moje žena Věrka čeká miminko, a tak se soustředí teď na tuto očekávanou radostnou událost.

A ačkoli jsem ještě nerozeslal žádný vizitační plán, byl jsem do mnoha farností už pozván, a tak jsem mohl navštívit několik našich obcí a pobýt s našimi lidmi.

Jaké aktivity aktuálně probíhají na biskupském ordinariátu? Jaké jsou aktuální aktivity synodní rady?

Tak je to předně správa věcí církevních. Biskupství je zkrátka také úřad. Stále se seznamuji. S našimi dobrými lidmi, s lidmi z ekumeny, s Prahou a tak dále. Fungujeme v mírně obměněném týmu – rozhodl jsem se Moniku Mádlovou vyvázat z povinností na biskupství a nechal ji u farnosti Nalezení svatého Kříže. Na biskupství jsem na poloviční úvazek získal Lucii Kodišovou. Sekretářem zůstává Petr Brzobohatý a o knihovnu a zahraniční styky se stará Petr Jan Vinš, který se od I. neděle adventní stal duchovním správcem u katedrály, kde začaly pravidelné nedělní bohoslužby. Začali jsme pravidelné pondělní bohoslužby v kapli na biskupství – z toho mám velkou radost, že se spolu scházíme a modlíme. Se synodní radou jsme se dohodli, že přebudujeme část, kde zasedala synodní rada, na byt pro biskupa. Stále totiž dojíždím ze Zlína a po mnišsku obývám jednu celu v podkroví. Zatím je to únosné, ale poté, co se narodí očekávané dítě, tak už bych rád byl s rodinou. Spravujeme chodník, aby byl schůdný i pro lidi s berlemi a na vozících a brzy na biskupství vymění okna, protože těmi stávajícími dost táhne, tak ať netopíme pánubohu do oken. Volný byt po Josefu Kőnigovi, který nám léta ležel ladem, je konečně vyklizen a synodní rada brzy rozhodne, zda jej pronajímat anebo se prodá. Já jsem spíše pro pronájem, ať z Josefova odkazu konečně máme i nějaké příjmy. Podařilo se mi získat poradce – postaru konzultory. Jsem rád, že moji prosbu přijali a já mám kolegy, na které se můžu vedle volených církevních grémií obracet. Každý duchovní dostal nový církevní

e-mail, ať může důstojně korespondovat a já mám jistotu, že dostal e-mail z biskupství a někde se nezatoulal. Připravuje se nový spisový, archivní a skartační řád, který nastaví jasný oběh úřední korespondence, aby se nám nic neztratilo. Vybrali jsme nový vizuální styl církve, se kterým se všichni brzy seznámíme, a připravujeme úplně nový web. Snad se podaří spustit elektronický liturgický kalendář a start zkoušení nového lekcionáře, ať si připravíme vedle misálu další pěknou liturgickou knihu. A vedle toho se starám o zlínskou farnost a jezdím po dalších farnostech na pastorační návštěvy. Tož tak. Pokud jde o synodní radu, tak obnovila centrální e-mail synodnirada@starokatolici.cz, kam je možno zasílat dotazy, podněty a tak dále, zřídila filiální obec v Českém Těšíně a administrátorem byl ustanoven Cezary A. Mizia. Stále se hlásí noví adepti o církevní službu, ať už studenti, absolventi anebo již hotoví duchovní a probíhají s nimi pohovory. Na olomoucké teologické fakultě máme dva bohoslovce. Rozloučili jsme se s paní účetní Andrlíkovou, které jsme poděkovali za dlouholetou práci pro církev, a najali jsme firmu, která za cca poloviční náklady poskytne komplexnější účetní a daňové služby. Teď jen dořešíme nějaké účetní nuance, jakmile některé farnosti pochopí, že synodní rada dělá věci tak, aby bylo všechno správně, a budeme se těšit na nový rok 2017. Věci se snad hýbou správným směrem.

Je něco, co tě ve funkci biskupa v naší církvi zásadně překvapilo?

Biskup Pavel Benedikt při otevření nové modlitebny v Pelhřimově

Asi ne. Já jsem poměrně odolná povaha, duchovní docela dobře znám, včetně jejich silných a slabých stránek, takže se asi žádné překvapení nekonalo.

Stále zůstáváš duchovním i ve své obci ve Zlíně. Zůstane to tak i nadále, nebo administraci obce převezme někdo jiný?

Tak ve Zlíně jsem z musu. Jednak není vyřešeno bydlení v Praze a jednak není pro Zlín ještě nový farář. Bydlení se řeší a snad brzy vyřeší a o Zlín uveďte intenzivní dialog s jedním duchovním, který se připravuje na zkoušky ze starokatolické teologie, které předcházejí jeho inkardinaci, tedy včlenění mezi duchovní starokatolické církve. Byl se ve Zlíně už ukázat, v minulosti dokonce anonymně na

oslavě mých narozenin, a neprozradím snad mnoho, když řeknu, že zlínským farníkům se líbí. Konečně i oni si zaslouží po osmnácti letech, co tam jsem nějak aktivní, změnu, a myslím, že tato změna má šanci se povést.

V souvislosti s předchozí otázkou se chci zeptat na tvé působení v Praze: část pracovního týdne trávíš v Praze na ordinariátu, část se svou rodinou ve Zlíně. Budě tě tvá rodina následovat do Prahy?

Jasně. Rodina jde samozřejmě se mnou. Matouš už se těší a už má i své místo v novém skautském oddílu. Dodělá se byt, dořeší se Matoušova škola a zvedáme se a stěhujeme. Ono to dojíždění je opravdu velice vysilující a hlavně je to ztráta času.

Zvolil sis biskupské heslo „Nazval jsem vás přáteli.“ (J 15,15) – Proč?

Je to můj oblíbený biblický citát. Chtěl jsem si původně dát Masarykovo „Nebát se a nekrást!“ Ale copak se biskupové bojí nebo kradou? Navíc to není v Bibli. Jen aby nedošlo k mýlce, to není moje věta, to je Ježíšova věta, kdy nás všechny nazývá přáteli. Nejen bratry a sestrami, s těmi nemusíme vždycky vycházet. To se stalo i Ježíšovi, že mu v rodině nerozuměli – ale jsme Ježíšovými přáteli – tedy těmi, se kterými má hezké vztahy. Tak to se mi na tom moc líbí. A taky se mi na tom líbí, že ani sestry a bratři ani přátelé spolu nemusí vždycky a za každou cenu souhlasit. Že zkrátka kvalitní přátelství přestojí i názorové nesoulady. Dokonce i zrady, vždyť Petr se stal hlavou apoštolského sboru, a mezitím to byl docela ustrašeneček. No, zkrátka chtěl bych, aby naše církev byla domovem i pro velmi liberální mladé teology i pro konzervativní starce, pro silnější i slabší. Aby byla pro všechny přátelským prostředím.

Tvé druhé jméno je Benedikt. Proč sis zvolil zrovna tohoto světce a čím by zrovna on mohl být pro Církev vzorem a inspirací?

Pavel jsem po svém otci a je to i mé křestní jméno – po sv. Pavlu z Tarsu. Benedikt je jméno biřmovací a zvláště jsem si Benedikta oblíbil v době dospívání. Svatý Benedikt byl velice rozumný chlap. Zbožný, pevný, ale zároveň velkorysý. Nebyl příliš komplikovaný, nýbrž přímočarý, ale zároveň měl smysl a uznání pro ty, kteří potřebovali vlídnější přístup. Nebyl to ukrutný asketa a dobře věděl,

že lidé potřebují také odpočívat, nejen modlit se a pracovat. Benediktova řehole je nádherný duchovní text, který doporučuji číst jako spirituální četbu. Úžasná je v tom, že je krystalicky jednoduchá. Tak třeba její prolog začíná slovy: „Naslouchej, synu, mistrovu učení, nakloň své srdce, rád přijmi a rozhodně uveď ve skutek, k čemu tě nabádá laskavý otec, aby ses v námaze a poslušnosti vrátil k Tomu, od Něhož ses vzdálil zahálkou neposlušnosti...“ No a to jsou vlastnosti, které se mi na Benediktovi líbily – duchovní mohutnost, nekomplikovanost, lidskost a průzračnost.

Co bys chtěl na závěr vzkázat čtenářům Communia?

Na konec rozhovoru chci čtenářům vzkázat, že na ně moc myslím a do všech farností se těším. A že prosím, aby se za mě a moji rodinu modlili. Můžeme se za sebe modlit navzájem.

Děkuji za rozhovor.

☒ připravil Jiří J. Konvalina

Otevření nové starokatolické modlitebny v Pelhřimově

V sobotu 29. října 2016 byla v Pelhřimově po několikaletém úsilí otevřena modlitebna Starokatolické církve v ČR ve vlastní budově.

Slavnost uspořádaná k této události byla zahájena bohoslužbou v nedalekém městském kostele sv. Víta, jíž se zúčastnili u oltáře bratři faráři Václav Pavlosek, Václav Diviš, Alois Sassmann, Aleš Svoboda, jáhenka Petra Alžběta Baslová, hostitel Gregorz Zywcok a farář ČCE Michael Hána. Bohoslužbě předsedal biskup elekt Pavel Benedikt Stránský. Dík za hudební doprovod patří táboorskému jáhnovi Jakubu Smrčkovi, který hrál a doprovázel náš zpěv střídavě na varhany a na klavír. Na příčnou flétnu nám zahrála Anežka Zywcoková.

Je nám líto, že pacovský varhaník Jirka Svoboda, který už roky věrně hudebně doprovází významné akce naší farnosti, se vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemohl bohoslužby zúčastnit.

O tom, že otevření modlitebny je pro celou církev důležitou událostí, svědčila přítomnost členů synodní rady – skorodomáci Evy Pudilové a již zmiňované Petry Alžběty Baslové, která byla ochotna vážit poměrně dlouhou cestu i s manželem a dvěma malými dětmi.

Faktem je, že bychom byli bývali rádi, kdyby se naši slavnosti zúčastnili i někteří další členové synodní rady, které jsme zvali, a samozřejmě také emeritní biskup Dušan Hejbal. Bohužel, nestalo se tak.

Slavnostní bohoslužba u následnou slavnost žehnání objektu modlitebny jsme prožili ve společenství s farníky z okolních starokatolických farností a hosty z církví působících v Pelhřimově a nedaleké Moravči. Přítomnost všech nám udělala velkou radost.

Objekt naší modlitebny se nachází nedaleko hlavního náměstí, v nejstarší části Pelhřimova, pár kroků od městských sadů, tedy na velmi pěkném místě. Konkrétně ji naleznete na adrese: **Na Obci 152, Pelhřimov**. Konečné řešení stavby je kompromisem mezi našimi představami o funkčnosti a vzhledu objektu vyjádřenými původní projektovou dokumentací, geomorfologií terénu (mohutný skalní výchoz) a požadavky našeho souseda. Do budoucna počítáme s pořízením oltáře a vysvěcením. Nedaleko od modlitebny na lávce přes říčku stávala kdysi socha sv. Jana Nepomuckého. Podle tradice toho místa jsme se rozhodli, že budeme konat a slavit na svátek Jana Nepomuckého 16. května pouť.

Přízemí budovy bude sloužit potřebám farnosti a v patře je atypický podkrovní byt.

Původně jsem se chtěla více rozepsat o vnitřní dispozici stavby, ale myslím, že bude lepší, když se přijedete sami podívat. Jste k nám všichni srdečně zváni.

☒ *autor?*

(fotografie z otevření modlitebny na zadní straně obálky)

Svatý Josef Štemberka z Lidic

Josef Štemberka se narodil 2. února 1869 do chudé tkalcovské rodiny, která žila ve vsi Pecka v Podkrkonoší. I přes nepříznivou finanční situaci dostal příležitost vystudovat gymnázium, kde musel ovšem žít z finanční podpory jiných. Následně pocítil povolání ke kněžské službě a po studiu semináře nastoupil záhy do farnosti v Lidicích, kde sloužil 33 let, než spolu se svými farníky podstoupil popravu z rukou nacistických vojáků.

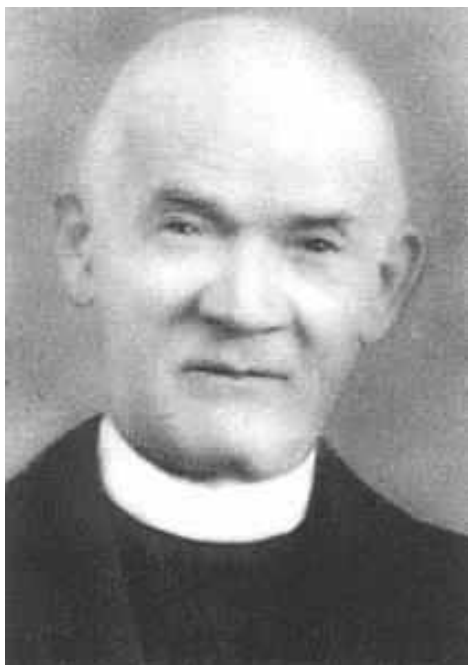
dětství a studium

V 11 letech přišel po dlouhé nemoci o matku, a tak se stal se svými dalšími šesti sourozenci polovičním sirotkem. I když rodinná finanční situace nebyla příliš příznivá, díky nadání malého Josefa dostal na přímlovu svého učitele možnost jít studovat na gymnázium do Jičína, kde pak bydlel na jezuitské koleji. Vzhledem k tomu, že ho ve studiu nemohla jeho rodina podporovat, žil z kondicí a milodarů.

Nadání pro studium se objevilo i u jeho bratra Jindřicha, který se po studiu stal advokátem a spisovatelem. Josef však inklinoval spíše k duchovnímu životu, a tak po gymnáziu nastoupil do kněžského semináře. Kněžské svěcení přijal v roce 1894.

Kněžská služba v Lidicích

V roce 1909 nastoupil na faru v Lidicích, která se nakonec stala i jeho osudným posledním působištěm. Svým farníkům se tak věnoval celých 33 let. Během celé doby udržoval styk se svou rodinou v Pecce, konkrétně se dvěma sestrami, které žily v rodné chaloupce, a také s bratrem Jindřichem. Během svých návštěv

domova se se sestrami domluvil, že místo staré chaloupky postaví vilku, aby se pak mohl na stará kolena vrátit domů a tam dožít.

V roce 1942 se stavba vilky chýlila ke konci, a tak se Josef Štemberka pomalu chystal k odchodu do důchodu. Koneckonců bylo mu již 73 let a na zasloužený odpočinek se těšil. Svůj odchod plánoval již v květnu, jenže za něj nastupující kněz ho poprosil, zda by ještě 14 dní neposečkal. Nový kněz zaskakoval v té době za jiného faráře a jeho návrat se z nějakého důvodu pozdržel, a tak bylo potřeba, aby v jeho kostele ještě pár dní sloužil mši. Kdo mohl tušit, že toto čtrnáctidenní zdržení bude tragické.

Z vyprávění jeho farní hospodyně Antonie Škrdlové a jiných pamětníků víme, že byl farář Štemberka velmi oblíben u lidí. Nebyl mu nikdo lhostejný a o všechny se snažil starat, jak nejlépe mohl. Jako příklad nám může posloužit historka ze začátku války, kdy se Josef Štemberka rozhodl nakoupit velké množství dětského oblečení, protože tušil, že za války ho bude nedostatek. Tímto oblečením pak naplnili celou jednu místnost na faře. Také byl jedním s přispěvatelů do národní sbírky na obranu státu v době, kdy byl bezprostředně ohrožen nacismem. Byl také znám jako včelař a vůbec milovník zvířat.

Poslední dny

Jeho farnost Lidice se stala terčem negativního zájmu gestapa po atentátu na Heydricha a zapříčinil to jeden dopis psaný z nešťastné lásky, ve kterém psal lidický chlapec své dívce na rozloučenou. Vydával se v něm za odbojáře a naznačoval své propojení s atentátem. Dopis se však dostal do rukou gestapa, a to okamžitě proti Lidicím zakročilo v míře, která měla být odstrašením pro celý protektorát.

Z dalšího vyšetřování gestapa byla následně zjištěna další neblahá informace, která se podepsala na osudu Lidic. Syn Horáků z Lidic byl v té době britským letcem a tak se právě Horákovíc statek stal místem hromadné popravy všech lidických mužů včetně faráře. Nevíme přesně, jaké byly poslední chvíle těchto mužů a jejich kněze. Můžeme se jen domnívat, že jim jejich kněz dodával odvahy a modlil se s nimi do poslední chvíle. Ze zpráv samotných členů gestapa přítomných popravě se nám dochovalo svědectví, že všichni muži přicházeli na popravu vzpřímení a klidní.

Jako poslední byl zastřelen i Josef Štemberka. Údajně mu dle záznamů z kronik či ústního vyprávění pamětníků bylo nabídnuto, aby odešel a zachránil si tak život, ale on této možnosti nevyužil. Tato nabídka ze strany gestapa se však zdá být podle některých historiků sporná, protože Němci zrovna neoplývali vřelým vztahem k církvi, a tak se zdá nepravděpodobné, že by tuto nabídku farář vůbec dostal. To však nijak neumenšuje jeho hrdinství, se kterým do poslední chvíle zůstal dobrým pastýřem svých ovcí.

Mezi popravenými muži ho později na fotce poznala právě jeho farní hospodyně Škrdlová, která přežila koncentrační tábor a po roce 1945 odešla dožít do Pecky. Josefa Štemberku identifikovala podle jeho nového obleku, který si nechal ušít právě na svůj odchod do důchodu. Nic netuše si ho oblékl na sebe právě 10. června, když si pro něj přišlo gestapo a následně ho odvedlo na Horákův statek.

V římskokatolické církvi se již nějakou dobu uvažuje o jeho blahorečení. My ho už však dávno máme ve svých litaniích mezi mučedníky a jeho památku si připomínáme právě v den jeho smrti – 10. června.

☒ *Monika Johanka Mádlová*

Svatost – strnulá ikona nebo každodenní dobrodružství?

(dokončení z minulého čísla)

Třetí typický projev svatosti je přijetí vlastních chyb a hříšnosti. Když C. G. Jung hovořil o cestě člověka k dokonalosti – individuaci – mluvil o jednotlivých stupních, které musí každý člověk zvládnout, aby se stal zdravou a integrovanou osobností. Prvním stupněm je podle něj smíření se se svým stínem. S tím, co je mou součástí a co vědomě či nevědomě odmítám a popírám. Stín je opakem toho, čím chceme být a jak chceme vypadat. Pokud nedokážeme přijmout vlastní stín, nikdy pořádně nepochopíme a nepřijmeme sami sebe a zaděláváme si na značné osobnostní potíže. Křesťanství používá trochu jinou terminologii než psychoanalýza a mluví o přijetí vlastní hříšnosti a nedokonalosti. Vzpomeňme si na podobenství o celníkovi a farizeji, kteří se modlí v chrámu. Světec tedy nejen naslouchá a hledá vůli Boží. Zároveň si hluboce uvědomuje vlastní hříšnost. Je opravdu velmi náročné přiznat si zcela upřímně, že jsme nedokonalí, že náš život má i stránky, které nechceme přijmout. A plno vnitřních rozporů, které neumíme zvládnout. Teprve hluboký vnitřní prožitek a přijetí vlastní nedokonalosti je výchozím bodem pro další etapu cesty svatosti. Jedině vědomí vlastní ubohosti přivádí člověka k výrazné změně svého života a nastoupení nové cesty. Františkán Richard Rohr hovoří o domu vlastního života, který si každý člověk buduje. Dáváme si s ním práci, vylepšujeme, zařizujeme, staráme se, aby fungoval. Jenže pak přijde den, kdy musíme tento dům našich představ a projekcí rozbořit, abychom

mohli být svobodní a sami sebou. Toto boření domu vlastních představ, „správných norem“ a životních postojů nás má provázet prakticky neustále. Pokud se stále rozhodujeme nelpět na svých sebeobrazech a představách, necháváme se vést k hlubšímu spojení s Bohem. Přijímání svých nedokonalostí je neustálý proces. Nelze nikdy říct, že vše je hotovo. Hledání Božího království nemá konce. Bohu díky.

Čtvrtou vlastností svatosti je život s nebo mezi paradoxy. Svatý je hříšný. Hříšník může být svatým. Svatost spojuje dokonalost Božího stvoření s nedokonalostí vlastních hříchů. Paradoxů v životech světců nacházíme mnoho. Jsou plnoprávními členy svých komunit, a přesto z nich vystupují jako jedinečné originální bytosti. Jdou tak daleko, až je vlastní komunita odmítne. Právě tak odpověděl svatý František na otázku bratra Lva, co je pravá svatost. Svatost je, když zůstaneš za branami vlastního kláštera a nenajde se jediný, kdo by ti otevřel, řekl tehdy. Paradoxy vedou totiž opět k plnému spolehnutí na Boha. K neustálé bdělosti a přijímání všeho, co k nám přichází s vědomím, že nikdy nedokážeme dohlédnout, co je pro nás dobré. Že každá situace přichází jako dar od Boha a On ji vede k dobrému cíli. A že paradoxy a neuchopitelné situace jsou nevyhnutelné. Vždyť Bůh je stvořitel i ten, kdo se ponížil.

Pátým a v tomto výčtu posledním projevem svatosti je podle mého názoru život ve svobodě. Svoboda se dá popisovat různě,

konzervativně i kontroverzně, dá se o ni říct mnoho slov, než bychom se vůbec dobrali k nějaké společné definici svobody, na které se můžeme shodnout. Pro naše pojetí svatosti jsem si vypůjčil jednu definici svobody z pera Lawrence Kohlberga, že totiž nejvyšším stádiem vývoje lidské osobnosti je svobodný život podle svědomí. Normy a různé systémy sociální kontroly mohou být užitečné, ale jen svědomí je hlas Boží a stojí nad vším ostatním. Tam, kde vítězí normy, se rodí totalita. Možná proto Ježíš varoval před kvasem farizeů, neboť je tak snadné a zároveň nebezpečné uzavřít celou společnost do norem a příkazů, opřít se o vnější zdání raději než o vnitřní prožitek. Už jste někdy měli pocit, že se o vás přetahuje svědomí s poslušností? Že je potřeba naplnit normu, ale nechcete poškodit křehkou jedinečnost? Jediná cesta z takových morálních dilemat vede skrz svědomí, které je kultivováno a rozvíjeno, které pozná ducha a literu zákona a dokáže tvůrčím způsobem naplňovat to první. Příkladů zde najdeme opravdu velmi mnoho. Když Ježíš porušoval pravidla sobotního svátku, aby uzdravoval, nikdo se nad tím už dnes nepozastavuje. Výroků, které nás nabádají k poslušnosti Bohu, je též nepřeberně. Zato výroky, že máme poslouchat lidi, platí jen tehdy, pokud se taková poslušnost nevyklučuje s láskou k Bohu a bližnímu. Sami podobná morální dilemata řešíme každou chvíli. Nalezneme jich ve svých

životech stovky, stačí se na chvíli zamyslet. Normy mohou tvořit dobrou výchozí půdu. Ale svatost normu překračuje a svědomí osvobozuje.

Častokrát slyším větu, že o svatost je potřeba usilovat. Že je potřeba bojovat, abychom byli dokonalí. Usilování o svatost je do jisté míry násilím a považuji je tak trochu za barokní formu vnímání dokonalosti. Nevím, zda potřebujeme vynaložit sílu, snažit se, trénovat, bojovat. Myslím, že vhodnějším vyjádřením je obraz růstu. Můžeme se svobodně proměňovat do svatosti v každém okamžiku svého vývoje a je to stejně přirozené, jako když z pupenů vyraší listy a květy.

V předchozích pěti pohledech jsem se pokusil ukázat na fakt, že být svatým není nevhodné, nmoderní nebo strnulé. Naopak. Svatost je vlastně přirozená. Opustit své nemoci, odpustit sobě i druhým, být a prožívat Boží milost, zažívat paradoxy, přijímat vlastní nedokonalost a žít svobodně podle hlasu svého svědomí je vlastně velmi přirozené.

Jenže ona přirozenost je v tomto světě poněkud nepřirozená. A tak nám nezbývá než svou přirozenost hledat a objevovat každý den znova a znova. Každá chvíle se může proměnit v přirozenou svatost nebo nepřirozenou pošetilost. Svatost je krásné dobrodružství.

☒ *Petr Krohe
farnost Praha*

Pro usmání

Protrhne se hráz a voda rychle zaplavuje přilehlou vesničku. Všichni už jsou pryč, jenom farář stojí na věži kostela a modlí se. Přijede k němu člun hasičů: „Pojďte, otče, odvezeme vás.“ „Ne, já tady zůstanu, Ježíš mě zachrání.“ Člun tedy odjede. Voda už dosahuje až nahoru na věž, tam stojí farář, drží se kříže a modlí se. Přijede k němu loď domobrany: „Pojďte, otče, odvezeme vás.“ „Ne, já tady zůstanu, Ježíš mě zachrání.“ Loď odjede. Vesnice je už skoro celá zatopená, z vody kouká jen farářova hlava. Přiletí helikoptéra: „Pojďte, otče, hodíme vám lano.“ „Ne, já tady zůstanu, Ježíš mě zachrání.“ Helikoptéra odletí a pan farář se utopí. Potom v nebi potká Ježíše a ptá se ho: „Proč jsi mě nezachránil?“ „Co bys ještě chtěl, vždyť jsem ti poslal dvě lodě a helikoptéru.“

Zprávy

Setkání presbyteria

Setkání presbyteria se konalo 10. – 12. listopadu 2016 v Benediktinském arcidiocésním sv. Vojtěcha a sv. Markéty v pražském Břevnově. V sobotu dopoledne otevřel biskup elekt Pavel Stránský diskuzi na téma vnitrocírkevních tiskovin a možnosti vlastní starokatolické nakladatelské aktivity. Volba Břevnovského kláštera, coby místa pro setkání presbyteria, se ukázala jako velmi šťastná. Genius loci spojený s možností zakusit denní rytmus benediktinského kláštera nabídl vítaný prostor ke zklidnění, ztišení i setkávání, který ve všednodenním životě často postrádáme.

V katedrálím chrámu byly obnoveny pravidelné bohoslužby

Od neděle 27. listopadu 2016 byly obnoveny pravidelné bohoslužby v katedrále sv. Vavřince v Praze na Petříně. Eucharistická slavnost (mše svatá) zde bude slavena pravidelně každou neděli v 10.30 hodin. Vznikající katedrálí duchovní správu dostává na starost ThDr. Petr Jan Vinš a v pastoračním týmu bude působit jáhen Petr Brzobohatý, pastorační asistentka Mgr. Lucie Kодиšová a biskup el. Pavel.

Rozhlasová bohoslužba z Prahy

V neděli 4. prosince byla na vlnách Českého rozhlasu 2 vysílána tradiční rozhlasová bohoslužba, tentokrát z pražské rotundy Nalezení sv. Kříže.

Bohoslužbě předsedal bratr emeritní biskup Dušan Hejbal.

Dialog se Švédskou církví pokračuje

Podle vyjádření sekretariátu Utrechtské unie vstoupil ekumenický dialog mezi starokatolickými církvemi a Švédskou církví do nové fáze, která by měla směřovat k uzavření církevního společenství. Oficiální dialog mezi starokatolickými církvemi Utrechtské unie a Švédskou církví začal již v roce 2005 a v Communii jsme o něm informovali. Další kroky na cestě k vzájemnému společenství jsou plánovány na listopad 2016 a jaro 2017. Po formálním stvrzení bude následovat fáze recepce národními synodami.

Švédská církev je největší křesťanskou denominací ve Švédsku. Hlásí se k luterské reformaci, ale zachovává si katolickou strukturu, katolickou podobu bohoslužby a biskupský úřad v apoštolské posloupnosti. Švédská církev je již řadu let ve společenství s anglikánskými církvemi a Filipínskou nezávislou církví, s nimiž je ve společenství i starokatolická církev.

Omluva

V minulém čísle se při zpracování grafické podoby Communia bohužel stalo, že u homilie nazvané „Rozeslání svatých apoštolů“ nebylo uvedeno jméno autora, kterým byl tábořský farář Alois Sassmann. Bratru Sassmannovi i všem čtenářům se touto cestou omlouváme.

Otevření nové starokatolické modlitebny v Pelhřimově

